UNIVERSITY
OF DEBRECEN

FACULTY OF
HEALTH
NYÍREGYHÁZA

ACTA
MEDSOC
VOLUME 5.
2014

A nyíregyházi lakossági panelfelméréshez kapcsolódó életminőség vizsgálatok

Generációk

Takács Péter – Fábián Gergely

Debreceni Egyetem, Egészségügyi Kar

Abstract. Quality of life studies connected household panel survey in Nyíregyháza.

Examination of the quality of human life is an important area of sociological research today. The previous one-sided economic approach was replaced by research from many points of view - the involvement of education, health, security, cultural, spiritual, etc. factors. Research began after 2000 at University of Debrecen, Faculty of Health, which led to the household panel surveys within the local quality of life studies in Nyíregyháza. This paper describes these tests, the associated models, the FT quality of life index, and some research results from the use of FT index. A separate chapter deals with the results related to the (age) generations. Investigations of generations reflect the expected conditions. We can say that the FT index is not suitable for determine where to designate the generational boundaries. The value of the FT index decreases with increasing age, almost linearly. We can expect a similar significant difference in the designation of other generational boundaries.

Keywords: quality of life studies, FT quality of life index, age generations

DOI: 10.19055/ams.2014.5/12-13/10

Bevezetés

Az emberi élet minőségének vizsgálata napjainkban a szociológiai kutatások egyik igen fontos része. Már Arisztotelész is foglalkozott az életminőség fogalmának meghatározásával és azzal a kérdéssel, hogy a nyilvános politika hogyan segítheti annak növekedését. A javak mennyiségi mutatói mellett a tizenkilencedik század végétől már a minőségi kérdések is egyre inkább előtérbe kerültek az élet minőségével kapcsolatban. Az egyoldalú gazdasági szemléletmódot felváltotta a több nézőpontból történő vizsgálat; az oktatási, egészségügyi, biztonsági, kulturális, lelki, stb. tényezők figyelembe vétele. (Forward, 2003) Mára már több komplex mutató is a kutatók rendelkezésére áll (HDI - Human Development Index, PQLI - Physical Quality of Life Index, HPI - Happy Planet Index, stb.), amelyek árnyaltabb képet adnak az emberi életminőség viszonyairól. Mindezek mellett új mérőeszközök kutatása ma is folyamatos. Ezek háttérében a tudományos vizsgálatok hajtóerején kívül egyéb mozzanatok is megjelentek. Például számos állam politikusai (újra) felismerték, hogy a választórétegek bizalmát az által is növelhetik, ha támogatják az emberi élet minőségét vizsgáló kutatásokat, felhasználhatják a vizsgálatok eredményeit. (Stiglitz et al., 2009)(Kárpáti, 2014)

Nyíregyházán, az Egészségügyi Kar égisze alatt 2005 körül kezdődtek azok a vizsgálatok, amelyek elvezettek a háztartáspanel felmérésekhez. A kutatási eredmények átfogóbb össze-foglalására először 2012-ben került sor, a vizsgálatokat bemutató tanulmánykötet összeállításával. (Fábián és tsi., 2012) Az adatok elemzése, az új modellek kidolgozása és a következő felmérés előkészítése ma is folyik. Ennek keretében született ez a tanulmány, amely az élet-minőség vizsgálatok részeként az életkori generációkkal kapcsolatos eddigi vizsgálatokat ismerteti.

A dolgozat következő fejezetében részletesebben kerül bemutatásra a kutatás során kialakított lokális életminőség index és az index eddigi használatából származó néhány eredmény. A harmadik fejezet mutatja be az életkori generációkkal kapcsolatos eredményeket.

A nyíregyházi FT életminőség index

A nyíregyházi háztartáspanel felméréshez¹ kapcsolódó FT életminőség index² kialakítására több lépésben került sor. Az első modell a bevont változók egysze-

¹ A vizsgálatok első adatfelvétele 2008-ban indult. 2010-ben és 2012-ben került sor az újabb mintavételre. A következő felmérés tervezett időpontja 2015. (Fábián és tsi., 2012)

² Az FT életminőség index név az alkotók nevének kezdőbetűiből kialakított rövidítés; később még használatos az FTI rövidítés is: Fábián - Takács Index.

rú összegével dolgozott. Ez a megközelítés igen érzékenynek bizonyult a válaszmegtagadásra. Az eljárást további vizsgálata a hiányzó válaszok halmozódása miatt nem folytatódott. Ehelyett – az összegyűlt tapasztalatokra alapozva – egy Rahman-féle megközelítésből (Rahman et al., 2005) (Rahman et al., 2011) kiinduló főkomponens alapú modell került felépítésre, amelynek részletes leírása a bevezetőben már említett, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar által kiadott kötetben jelent meg (Takács - Fábán, 2012).

Az életminőség index kialakítására bevont kérdéskörök a következők voltak (Rahman-féle csoportosítás): 1) családi, baráti viszonyok; 2) egészségi állapot; 3) anyagi jólét; 4) lokális közösség; 5) munka és aktivitás; 6) személyes biztonság; 7) környezet minősége. Az eredeti Rahman-féle nyolc részterületből a Háztartáspanel kérdőív kérdései hetet tudtak lefedni. A „érzelmi jóléthez” nem sikerült szorosabban illeszkedő mérőpontot rendelni, így ezt nem tartalmazza a kialakított modell.

Az egyes részterületek kérdései főkomponens analízis (Principal Component Analysis, PCA) segítségével kerültek összevonásra. Ez a statisztikai módszer egyfelől alkalmas arra, hogy nagyszámú, egymással kapcsolatban lévő (korreláló) változóból új változókat alkossunk (számuk általában kisebb). Az új változók – amelyeket főkomponenseknek nevezünk – már egymástól függetlenek. A módszerrel részinformációkat próbálunk összevonni úgy, hogy a lehető legkevesebb legyen az eredeti változók elhagyásából eredő információvesztés (variancia maximalizálás). Az eljárás másrésről lehetőséget ad arra, hogy például kérdőíves felméréseknél ellenőrizni lehessen azt, hogy a több kérdéssel megközelíteni kívánt fogalmat ténylegesen vizsgálni, mérni lehet az alkalmazott kérdésekkel. A számítások során a hiányzó válaszokat csoportátlagok helyettesítették – csökkentve így a kieső válaszokból eredő hiányt. Minden, több kérdésből álló csoport egy összesítő értéket kapott az eljárás során. Ez azt jelenti, hogy különböző segédváltozók gyűjtötték háztartásonként ezeket a számértékeket; majd a segédváltozók súlyozva kerültek bevonásra a teljes életminőség index kialakítására. A súlyozás alapját a főkomponens analízisek során összevont változók megmaradó információarányára vonatkozó eredményei alkották. Azokban az esetekben, ahol csak egy kérdés mérte a részterületet, ott a súlyozás rögzítetten egységnyi volt. A konkrét kérdéseket, az azokra adható válaszokat és az F1-F7 besorolást a Melléklet tartalmazza.

Említésre méltó, hogy a 2008-as és 2010-es felmérés index-kialakító súlyszámai alig térnek el egymástól, pedig a két felmérés között időben két év és számos gazdasági, politikai, stb. változás következett be. A harmadik vizsgálati évben a súlyok egy kissé megemelkedtek (1. táblázat).

	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7
2008	1,376	1	1,007	1	1,710	1,471	1,718
2010	1,330	1	1,006	1	1,713	1,428	1,788
2012	1,394	1	1,013	1	1,913	1,657	1,808

1. táblázat. Az FT életminőség index belső együtthatói.

Csoportok (a római számok az eredeti Rahman-féle sorrendet jelölik): F1 - I. Családi, baráti viszonyok; F2 - II. Érzelmi jólét (nincs mérve); F3 - III. Egészségi állapot; F4 - IV. Anyagi jólét; F6 - V. Lokális közösség; F5 - VI. Munka és aktivitás; F7 - VII. Személyes biztonság; F5 - VIII. Környezet minősége.

Forrás: Saját számítások, Takács - Fábián, 2012.

A 2012-es vizsgálatok lezárásával összesítésre kerültek a három felmérés életminőség-értékei, alapstatisztikái. Az egyes évek leíró statisztikai mérőszámai a 2. táblázatban találhatók. A harmadik évben kissé megnövekedett értékek adódtak. A növekedés a minimumérték emelkedésénél a legszembetűnőbb.

	2008	2010	2012	Össz.
Átlag	6,0870	5,7682	6,3401	6,1242
95% konfidencia intervallum az átlagra (alsó, felső határ)	5,8680	5,3850	6,0772	5,9699
	6,3060	6,1514	6,6029	6,2784
5%-os vágott átlag	6,0925	5,7658	6,2567	6,1024
Medián	6,1574	5,6503	6,0278	6,0400
Szórásnégyzet	20,885	18,102	19,273	19,961
Szórás	4,57006	4,25467	4,39014	4,46773
Minimum	-6.48	-10,82	-5,98	-10,82
Maximum	21,21	18,68	19,24	21,21

2. táblázat. Az FT életminőség index évenkénti leíró statisztikai jellemzése.

Forrás: Saját számítások, Takács - Fábián, 2012.

A 2. táblázat a vizsgálati évek összesített index-adatainak leírását is tartalmazza. A három év adatai normális eloszlásúak. Elemzésre kerültek a középértékek éves viszonyai is. A varianciaanalízis ($p = 0,059$) és a nemparaméteres Kruskal-Wallis teszt ($p = 0,163$) is megerősítette azt a feltevést, hogy a különböző évek vizsgálatait alapján meghatározott életminőség értékek középértékei statisztikai szempontból nem mutatnak eltérést.

FTI vizsgálatok – Eddigi eredmények

A három felmérés eredményeinek elemzése során sok érdekes – elvárt és nem várt – eredmény adódott az FT indexel kapcsolatban. Ezek közül néhány kiemelve:

1. Egyértelmű különbségek mutathatók ki **Nyíregyháza városrészei** között. Igazolódtak azok az elvárások, amelyek arra vonatkoztak, hogy a város szegényebbnek gondolt negyedeiben az életminőség index alacsonyabb átlagú, a gazdagabbnak tekintett részekben az index átlagértéke magasabb.
2. A különböző **gazdasági „rétegek”** (szegények, alsó középréteg, középréteg, felső középréteg, jómódúak) között szintén kimutatható a különbség. A gazdasági töke növekedésével növekszik az index-érték.
3. Élesek a különbségek a **foglalkozási típusok** között.
4. A **munka/munkahely** megléte növeli az indexet.
5. A magasabb **iskolázottsághoz** magasabb indexérték társul.
6. **Családi állapot** szerint az egyedülállók indexértéke kisebb.
7. A **férfi** válaszadók indexértéke magasabb.
8. **Egészségi állapot** szerint a magukat jobb egészségi állapotúnak vallók nagyobb index-értékkel rendelkeznek.
9. Meglepő a **vallásosság** felmérésről felmérésre adódó igen eltérő választástruktúrája.
10. A **szobák száma** szerinti egyszempontos varianciaanalízis éles különbségeket ad.
11. Magasabbnak mértük a **gépkocsival** rendelkezők életminőségi indexét.
12. **Nyelvvizsga** megléte esetén magasabb az életminőség index.

Az elemzések részletei több előadáson és tanulmányban láttak napvilágot. (Fábián, Takács, 2011) (Fábián, Takács, 2012a) (Fábián, Takács, 2012b) (Fábián, Patyán, Huszti, 2012) (Jávorné Erdei, Takács, Fábián, Füzesi 2014) (Jávorné Erdei, Takács, Fábián 2014) (Jávorné Erdei, Gyulai, Rusinné Fedor, Takács 2014) (Takács, Fábián 2012)

Az FT index magyarázó változói

Az FT index megalkotásakor számos változó (összesen 23, lásd Melléklet) került a modellbe. Az előző fejezetben ismertetett vizsgálatok vezettek arra, hogy a regressziós analízis lehetőségeit kihasználva újabb változók kerüljenek be a 2012-es elemzésbe. A kutatás főképp arra irányult, hogy az FT indexet mely más változók befolyásolják; mely változók határozzák meg legnagyobb mértékben. A megkérdezett korát, a havi jövedelmi viszonyait és az egészségi állapot értékelését figyelembe vevő modell (SPSS; General Linear Model, Univariate Analysis – többszempontos ANOVA modell) 55,1 %-os magyarázó erővel bírt. Legmagasabb, legerősebb változó a jövedelmi viszonyt kifejező változó ($\text{Eta} = 0,133$), ezt követi az egészségi állapotot mérő mutató ($\text{Eta} = 0,087$); a kor pedig harmadiként léptethető be a modellbe ($\text{Eta} = 0,048$). Az egészségi állapot és a jövedelmi viszonyok nem függetlenül, egymással kapcsolatba lépve hatnak az FT index alakulására. A 2010-es adatok elemzésének eredménye szerint a hasonló modell magyarázó ereje 41,2 %. Első helyen a jövedelem megítélése ($\text{Eta} = 0,184$); másodikon az egészségi állapot ($\text{Eta} = 0,090$); harmadikon az életkor ($\text{Eta} = 0,033$) áll. 2008-ban a magyarázó erő 45,9 %. Első hely a jövedelemé ($\text{Eta} = 0,199$); második az egészségi állapot ($\text{Eta} = 0,104$); harmadik pedig szintén az életkor ($\text{Eta} = 0,073$). (3. táblázat)

	Eta		
	Jövedelem	Egészségi állapot	Kor
2008	0,199	0,104	0,073
2010	0,184	0,090	0,033
2012	0,133	0,087	0,048

3. táblázat. Az FT index magyarázó változói 2008-2012.

Forrás: Saját számítások.

Nem meglepőek ezek az eredmények, amire viszont figyelni kell (például más további felmérésekben), hogy ez a három paraméter meghatározó, hozzávetőlegesen 50 %-ban döntő annak megítélésében, hogy milyen életminőséget mérhető a megkérdezettek körében.

FTI vizsgálatok – Generációk

Az életkor szerepe az életminőség indexben

Az életkor meghatározó szerepe miatt új vizsgálati irányként merült fel az a kérdés, hogy a felmérés eredményei hogyan kapcsolhatók a különböző (életkori) generációkról szóló elméletekhez. A továbbiakban először a generáció fogalma kerül pontosításra és rögzítésre; majd a kapcsolódó vizsgálati eredmények bemutatása következik.

Maga a generáció fogalma sok szempontból tárgyalható. A történelmi, művészeti korok, generációk azonosítása és feltárása viszonylag könnyű dolog a vizsgálódó számára. A gazdaság és a szociológia területén már nehezebb feladat előtt áll a kutató. A generációs határpontok azonosítása már sok vita tárgya volt és lesz a jövőben is. (Jaeger, 1977) (Pilcher, 1994) (Codrington, 2008)

A társadalomtudományi definíció szerint azon korosztályok tartoznak egy generációba, akik ugyanazon időintervallumban születtek és hasonló kulturális tapasztalatokon osztoznak. Maga a generáció fogalma a családi kapcsolatokra és viszonyokra vezethető vissza; később került be általánosabb tartalommal többek között a társadalomtudományok és a természettudományok más területeire is. A „nyugati világban” (Western World – Észak Amerika, Európa, Dél Amerika, Óceánia) napjainkban a következő társadalmi generációkat szokás elkülöníteni ([http1](#), [http2](#)).

- Az elveszett generáció (The Lost Generation - the Generation of 1914 in Europe; 1883-1900).
- A legnagyobb generáció (The Greatest Generation – G. I. Generation; 1901-1924).
- A csendes generáció (The Silent Generation – 1925-1942)
- A Baby Boom nemzedék (The Baby Boomers – 1946-1955-1964)
- Az X generáció (Generation X – a hatvanas évek elejétől a nyolcvanas évek elejéig; 1965-1975-1982)
- Az Y generáció (Generation Y – a nyolcvanas évek elejétől a kétezres évekig; 1982-1995-2000)
- A Z generáció (Generation Z – a kétezres évektől napjainkig; 1995-2000-)

Tari Annamária szintén hasonló generációs besorolást ír le – kitérve a magyar sajátosságokra is (Tari, 2010). Összefoglalva elmondhatjuk, hogy hazánkban a

„nyugati” generációs folyamatok csak tompítva és időben kissé elcsúszva mutathatók ki, sokszor kulturális trendekhez kapcsolódva.

A generációkkal kapcsolatban napjainkban felvetődik már az a kérdés is, hogy hogyan nevezzük majd a legújabb korosztályt – akik most kerülnek a közoktatási rendszerbe; és majd azokat, akik mostanság születtek / születnek (http3).

Más földrajzi területeken (Kína, Hong-Kong, Dél-Korea, India) a különböző történelmi, politikai és társadalmi eseményekhez köthetően más generációs besorolások léteznek. Mindezekon kívül a kultúrában is számos „generációt” tartanak számon. (http1).

A fenti generációs besorolások megismerése után a Háztartáspanel adatbázisokban (2008-2010-2012) egy-egy generációs besorolást mutató új változó kialakítására került sor. A további számítások az egyes generációk körében mérhető életminőség index átlagértékeit érintették. A besoroláshoz tartozó kiinduló mintarészeket, azok elemszámait a 4. táblázat tartalmazza. A táblázat szemlélteti, hogy az 5. generációból alig kerültek be megkérdezettek a felmérésbe, így a későbbiekben csak az első négy csoporttal dolgozott a kutatás. A csoportok átlagértékeinek vizsgálata két módszerrel történt: 1) paraméteres módszerként egy-szemponos variancia-elemzéssel (ANOVA), 2) nemparaméteres elemzés-ként pedig a Kruskal-Wallis teszttel (KW teszt).

	2008	2010	2012
1. GENERÁCIÓ 1946 előtt; ~ 62-65 éves és magasabb; Csendes generáció	348	173	174
2. GENERÁCIÓ 1946 – 1964; ~ 45 éves kortól ~ 65-ig; Baby Boom nemzedék	698	397	453
3. GENERÁCIÓ 1965 – 1979; ~ 30 éves kortól 45-ig; X generáció	500	319	343
4. GENERÁCIÓ 1980 – 1994, ~ 16-18 éves kortól 30-ig; Y generáció	246	128	179
5. GENERÁCIÓ, 1995 – napjainkig; Z generáció	2	1	1
Összesen	1794	1018	1150

4. táblázat. A generációk szerinti csoportok és a mintarészek (fő)

Forrás: Saját számítások.

A 2008-as felmérés eredményei FTI és generációk

Az egyszempontos varianciaelemzés összesítő leíró statisztikai eredményei a 5. táblázatban láthatók. A teljes mintában az elemszám: 1848 család – a varianciaelemzésbe viszont 1637 válasz került. Az eltérés oka az index kialakítása során az egyes kérdésekkel kapcsolatos válaszmegtagadások. Az átlagok csoportonkénti összehasonlítása, a konfidencia-intervallumok egymást nem fedő volta már sejteti azt, hogy a különböző csoportok, generációk életminőség indexe élesen elkülönül. Mind paraméteres (ANOVA; $p = 0,000$), mind nemparaméteres (KW teszt; $p = 0,000$) statisztikai eljárásokkal alátámasztva kijelenthető, hogy a generációk életminőség indexe nem egyenlő középértékkel rendelkezik. A varianciaelemzést követő post hoc tesztek arra az eredményre vezetnek, hogy minden csoport szignifikánsan különbözik a többtől. Mindezek szemléltetésére az átlagok összehasonlító „means plot” ábráját szokás használni – 1. ábra. Az ábra tükrözi a leírtakat: minél idősebb egy korcsoportot (az ábrán a vízszintes tengelyen jobbról balra haladva), annál kisebb az életminőség index átlagos értéke.

Csoport	N elem- szám	Átlag	Szórás	Std. Error	95% konfiden- cia intervallum az átlagra		Mini- mum	Maxi- mum
					Alsó határ	Felső határ		
1. gene- ráció	312	3.0943	3.61969	.20492	2.6911	3.4975	-6.27	11.99
2. gene- ráció	643	5.5274	4.42958	.17469	5.1844	5.8704	-6.48	19.18
3. gene- ráció	466	7.6141	4.14277	.19191	7.2369	7.9912	-5.17	21.21
4. gene- ráció	216	8.7265	4.18901	.28503	8.1647	9.2883	-5.69	17.57
Total	1637	6.0798	4.55958	.11269	5.8588	6.3008	-6.48	21.21

5. táblázat. Az egyszempontos varianciaanalízishez tartozó leíró statisztikai eredmények, a 2008-as felmérés adatai alapján.

Megjegyzés: az elemszám eltérése a 4. táblázatban közölt értékektől az elemzés során bevont változókat érintő válaszmegtagadásokból származik.

Forrás: Saját számítások.

Az ábrán vízszintes tengelyen korcsoportok (kor_csop; 1.00 ... 4.00), a függőleges tengelyen az életminőség index átlagai (Means of qli_fabian_takacs) szerepelnek.

1. ábra. Az egyszempontos varianciaanalízishez tartozó „means plot” ábra, amely a korcsoportok, generációk szerinti bontásban ábrázolja az átlagokat. 2008-as minta.

2010-ban és 2012-ben hasonló eredmények adódtak. Ezek az 5. és 6. táblázatokban, valamint a 2. ábrán kerültek összefoglalásra.

GENE-RÁCIÓ	N elem szám	Átlag	Szórás	Std. Error	95% konfidencia intervallum az átlagra		Minimum	Maximum
					Alsó határ	Felső határ		
1.	73	3.1325	3.78727	.44327	2.2488	4.0161	-10.82	15.51
2.	182	4.9950	3.85500	.28575	4.4312	5.5589	-3.87	17.89
3.	139	6.8000	4.02290	.34122	6.1253	7.4747	-9.46	16.28
4.	60	8.6346	4.37569	.56490	7.5043	9.7650	-1.51	18.68
Total	454	5.7292	4.29122	.20140	5.3334	6.1250	-10.82	18.68

ANOVA: p = 0,000

Kruskal-Wallis teszt: p = 0,000

6. táblázat. Az egyszempontos varianciaanalízishez tartozó leíró statisztikai eredmények, a 2010-es felmérés adatai alapján.

Forrás: Saját számítások.

GENE- RÁCIÓ	N elem szám	Átlag	Szórás	Std. Error	95% konfidencia intervallum az átlagra		Mini- mum	Maxi- mum
					Alsó határ	Felső határ		
1.	152	3.5383	3.39871	.27567	2.9936	4.0830	-5.55	12.25
2.	404	5.3942	4.10210	.20409	4.9930	5.7954	-4.60	19.24
3.	302	7.7152	4.33811	.24963	7.2240	8.2065	-5.98	19.09
4.	157	8.7482	3.99380	.31874	8.1186	9.3778	-3.81	18.81
Total	1015	6.3257	4.40933	.13840	6.0541	6.5973	-5.98	19.24

ANOVA: p = 0,000

Kruskal-Wallis teszt: p = 0,000

7. táblázat. Az egyszempontos varianciaanalízishez tartozó leíró statisztikai eredmények, a 2012-es felmérés adatai alapján.

Forrás: Saját számítások.

2. ábra. Az egyszempontos varianciaanalízishez tartozó „means plot” ábrák, amelyek a kor-csoportok, generációk szerinti bontásban ábrázolják az átlagokat. 2010-es és 2012-es minta. Az ábrákon vízszintes tengelyen a korcsoportok (kor_csop; 1.00 ... 4.00), függőleges tengelyen az életminőség index átlagai (Means of qli_fabian_takacs) szerepelnek.

A kiinduló kutatási modell arra számított, hogy az FT életminőség index az életkor növekedésével egy ideig emelkedik, majd az idősebb korban csökken. Ennek indoka lehet többek közt a fiatal kor életerős bizakodása, pozitív hangulata; majd az életközép anyagi emelkedése javítaná az indexet; öregedéskor pedig az index csökkenése jelenik meg az egészségi viszonyok romlása okán. Ezzel szemben a mutató átlagos értéke a korról folyamatosan csökken. A táblázatban összefoglalt eredmények és a szemléltető ábrák jelzik, hogy a legalacsonyabb átlagos életminőség index az 1. generációhoz (~1946 előtt születettekhez) tartozik, a generációk idősödésével csökken az életminőséget mérő index értéke. Az egyre fiatalabb

generációknál egyre nagyobb átlagos életminőség indexet mérhetünk. A sok szóba jöhető befolyásoló tényező közül a további elemzések az egészségi állapot viszonyait és a társas kapcsolatok hiányát kívánják első lépésben megvizsgálni.

Az életkor és az FT index összefüggése

Az előző elemzésekhez hasonló vizsgálatok olyan modell kialakításával is számításra kerültek, amelyben a kor-csoportosítás alapja a minta egyenlő részekre osztása volt. A válaszadók három határponttal négy csoportra bontása (Q1, Q2, Q3 : kvartilisek) és az erre alapozott egyszempontos varianciaanalízis alkotta a modell számítási részét. Az elemzés végén a korábbi fejezetben leírtakhoz hasonló eredmények adódtak.

Ezek után az adatok lineáris regressziós modellbe építve kerültek feldolgozásra, ami a két változó (FT index és a generációs besorolás helyett a folytonos kor változó) függvényyszerű, lineáris kapcsolatát hivatott feltárni – megfelelő egyenes arányossági modell. Az elemzések részletesebb eredményei a 3. ábrán és az 8. táblázatban láthatók. Az ábra és a részletes számítások alátámasztják azt, hogy statisztikailag megalapozottan alakíthatók ki lineáris modellek, amelyek az életkor alapján már egy jó becslést adhatnak a vizsgált személy, a kapcsolódó családi kör FT indexére az adott évben. A modell általános érvényességi tartománya nyilván a 20 életkori év betöltése utánra tehető. Ekkor az FT index becsült értéke

$$2008\text{-ban } -0,125 * 20 + 12,071 = \mathbf{9,571};$$

$$2010\text{-ben } -0,113 * 20 + 11,249 = \mathbf{8,989};$$

$$2012\text{-ben } -0,111 * 20 + 11,872 = \mathbf{9,652}.$$

Ezek az értékek jelzik az átlagos életminőség értéket a huszadik életkori évben. Ezután egy-egy életkori év elteltével az életminőség index értéke 0,125; 0,113; illetve 0,111 értékkel csökken átlagosan a modellek alapján.

3. ábra. Az FT index és a kor összefüggése pontfelhő diagramon ábrázolva.

A vízszintes tengely az életkort, a függőleges pedig az FT index nagyságát méri.

2008, 2010 és 2012 felmérés adatai.

Az ábrákon vízszintes tengelyen a kor, a függőleges tengelyen az életminőség index értékei (QLI_FT) szerepelnek.

	2008	2010	2012
R Square	0,193	0,158	0,158
ANOVA p	0,000	0,000	0,000
(Constant)	12,071	11,249	11,872
Sig.	0,000	0,000	0,000
kor	-0,125	-0,113	-0,111
Sig.	0,000	0,000	0,000
Beta	-0,439	-0,397	-0,397
Modell	FTI = -0,125 * kor + 12,071	FTI = -0,113 * kor + 11,249	FTI = -0,111 * kor + 11,872

8. táblázat. Lineáris regressziós elemzés eredményei. Az FT index és a kor összefüggése.

A 2008., 2010., 2012. évi felmérés adatainak elemzési eredményei.

Forrás: Saját számítások.

Az elemzésekből leszűrhető azt a tényt, hogy az FT index nem alkalmas annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy hol húzandók meg a generációs határok. Az életkor növekedésével közel lineárisan csökken az index értéke – a folytonos életkor változó más felosztásaival (más generációs csoportok kijelölése) a csoportokban mért indexközepek várhatóan szintén szignifikáns eltérést fognak mutatni.

Generációs különbségek

A generációs vizsgálatok során – elszakadva az FT indextől – elemzésre került a válaszadói generációk néhány vonása. A 8. táblázat a generációs besorolások átlagéletkorait mutatja be a három felmért évben. Megfigyelhető, hogy az egyes generációk átlagéletkorai emelkednek – a panelvizsgálati módszerhez, a követésses mintavételhez igazodva. A szórások viszonylag homogén képet mutatnak

2008	átlag	95% CI	szórás
1. generáció	71.5057	70.8034-72.2081	6.66164
2. generáció	53.2822	52.8877-53.6768	5.30875
3. generáció	36.1240	35.7486-36.4994	4.27284
4. generáció	24.1911	23.8175-24.5646	2.97474
2010	átlag	95% CI	szórás
1. generáció	72.0000	71.0869-72.9131	6.08467
2. generáció	54.6751	54.1528-55.1973	5.29319
3. generáció	38.2665	37.7823-38.7506	4.39495
4. generáció	26.0547	25.4543-26.6551	3.43284
2012	átlag	95% CI	szórás
1. generáció	74.4253	73.4834-75.3672	6.29457
2. generáció	56.9823	56.5080-57.4567	5.13703
3. generáció	40.0933	39.6377-40.5489	4.29028
4. generáció	26.7701	26.2290-27.3113	3.61660

9. táblázat. A három panelfelmérés generációs életkorátlagai

Forrás: Saját számítások.

A **munkahely** meglétét vizsgálva a feltett elvárások tükröződnek, hiszen az első generáció (~ 60 év felett, a nyugdíjas kort elérve) már jórészt nem dolgozik (2008: 94,6%; 2010: 98,2%; 2012: 94,0%). A harmadik generáció (~ 30-45 évesek) az, amely a legnagyobb mértékben foglalkoztatott (2008: 78,3%; 2010: 82,3%; 2012: 85,1%) –, és a foglalkoztatottság emelkedő tendenciát mutat a

vizsgált időszakban. A második és a negyedik generáció közel egyforma szinten képviseli magát a munka világában (~50%). A 2012-es 63%-os érték (előtte 2008: 58,3%; 2010: 54,8%) a negyedik generáció esetén mindenképpen pozitívan értékelhető. A generációkat összehasonlító, a keresztátlás elemzésekhez kapcsolódó khi-négyzet próbák és Fisher-féle egzakt tesztek minden évben jelezték a generációk közötti különbségeket ($p < 0,05$).

A **havi jövedelem** tekintetében a 2012-es felmérés egy kicsit eltérő módon; más kérdéssel vizsgálta a viszonyokat. 2008, 2010 kérdése „Mit mondana **havi jövedelméről**?” (válaszlehetőségek: 1. nagy nehézségek árán jövünk ki belőle; 2. nehézségek árán jövünk ki belőle; 3. némi nehézség árán jövünk ki belőle; 4. kijövünk belőle, 5. viszonylag könnyen kijövünk belőle; 6. nagyon jól kijövünk belőle) – 2012 kérdése: „Mennyire elégedett **fizetésével**?” (válaszlehetőségek: 1. teljesen elégedetlen; 2. elégedetlen; 3. közepesen elégedett; 4. elégedett; 5. teljesen elégedett).

Jellemző, hogy 2008-ban és 2010-ben a harmadik válasz a domináns (némi nehézség árán jön ki belőle – 30% körüli értékkel) – kivételt képez a negyedik generáció (~16-30 évesek), amely 2010-ben a negyedik választ adta meg legnagyobb arányban (kijön belőle – 38,3%). Ebben az évben az első generáció (~62-65 év felett) is nagyobb százalékos arány jelölt a harmadik válasznál (2008: 29,4%; 2010: 37,0%).

2012-ben az első generáció teljes elégedetlenséget fogalmazott meg a fizetéssel kapcsolatban (1. válasz). Itt tükröződik az eltérő kérdésből eredő fogalmi különbség (jövedelem - fizetés); a nyugdíjas korúak jelentős mértékben nem is válaszoltak erre a kérdésre. A többi generáció – a „dolgozók” köre – már hasonló módon válaszolt, mint korábban. Ugyanúgy a harmadik válaszlehetőséget adták meg legtöbbször minden generációban (2. generáció: 41,3%; 3. generáció: 44,7%; 4. generáció: 45%). A generációk közötti eltérések itt is szignifikánsnak mutatkoztak. (Khi-négyzet próbák és Fisher-féle egzakt tesztek $p < 0,05$)

Az **egészségi állapot** vonatkozásában is az elvártak tapasztalhatók a generációk összevetésekor („Hogyan jellemezné egészségi állapotát?”; válaszlehetőségek: 1 nagyon rossz; 2 rossz; 3 elfogadható; 4 jó; 5 nagyon jó).

Két részcsoportha került összevonásra a négy generáció. Az „idősebbek” (1. és 2. generáció) mindhárom évben az „elfogadható” (3.) választ jelölték legjellemzőbben (minimum arány: 48,3%; maximum arány: 57,6%). A „fiatalabbak” (3. és 4. generáció) viszont a negyedik („jó”) választ választották leginkább (minimum arány: 49,4%; maximum arány: 55,3%). Az arányok tükrözik, hogy a kor előre haladtával az egészségi állapot romlik; a „rossz” egészségi állapotot (2. válaszpontra) az első generáció jelölte legnagyobb százalékos arányban (2008: 23,6%; 2010: 30,6%; 2012: 25,0%). A generációk közötti eltérések itt is szigni-

fikánsnak mutatkoztak. (Khí-négyzet próbák és Fisher-féle egzakt tesztek $p < 0,05$)

Visszatérő betegségben legjellemzőbben az első generáció szenved (2008: 64,8%; 2010: 72,1%; 2012: 70,8%). Jelzés értékű, hogy már a második generáció (~45-64 évesek) körében is emelkedett a visszatérő betegségek aránya – 50% körül ingadozik. A fiatalabban ebből a szempontból nyilvánvalóan kedvezőbb mutatókkal rendelkeznek. A generációk közötti eltérések itt is szignifikánsak. (Khí-négyzet próbák és Fisher-féle egzakt tesztek $p < 0,05$)

Az **emberi kapcsolatok** fontos szerepet játszanak az életminőség megítélésében – a kérdőív többek között rákérdezett a barátok számára is.

Az adatok szerint idősebb korban (1. generáció) a kisebb átlagos barátszám jellemző (2008: 3,16 (CI 95%: 2,42-3,90); 2010: 3,25 (CI 95%: 2,61-3,90); 2012: 3,44 (CI 95%: 2,39-4,50)). A generációk között a legmagasabb „barátszámmal” a harmadik és a negyedik generáció rendelkezik. Ők átlagosan 6-10 barátot tudnak magukénak. A generációk közötti különbségek mindhárom évben szignifikánsak. (ANOVA; $p < 0,05$)

Mint már említésre került, a korábbi vizsgálatok során igen nagy eltérés mutatkozott az első két évben az FTI és a **vallásosság** kapcsolatában. A Melléklet 1-2-3. táblázatai jobban megvilágítják ezeket a viszonyokra. 2008-ban az tükröződik az adatokból, hogy minél fiatalabb egy generáció, annál inkább csökken a magukat vallásosnak mondók aránya (17,3%; 9,5%; 9,4%; 5,9%). 2010-ben is a legidősebbek körében mérhetjük a legmagasabb vallásosságot (20,4%), de a második helyre a legfiatalabbak (4. generáció – 13,5%) kerültek. 2012-ben ismét a kor előre haladtával növekvő vallásosság tapasztalható – bár az első és második generáció helye felcserélődött (15,4%; 18,7%; 14,9%; 4,7%). Ez a felmérések között mutatkozó generációs eltérések indokolhatják korábbi eredményeket. Háttérben az emberek elbizonytalanodása, a külső hatásokra (gazdasági, politikai) adott válaszok változása állhat. Az okok közé mindenképpen be kell vonni a minta változását is, hiszen a harmadik felmérés során a korábban tartalékként jelölt háztartások közül kerültek be sokan a felmérésbe – a panelfelmérések „mintaki-ürülési” jelenségének korrigálására.

Összegzés

Összefoglalóan elmondható, hogy a Háztartáspanel felmérések során kialakított FT index 2012-ben is „működött”, az elvárt módon közelítette vizsgált jellemzőket.

Az elemzések során az FT index és más változók kapcsolatának részletei kerültek elő-térbe – kutatási célként merült fel annak a vizsgálata, hogy az index kialakításába bevont területek közül melyek a legerősebbek. Eredményül az adódott, hogy az index legszorosabban – sorrendben – az anyagi jólétől, az egészségi állapottól és az életkortól függ (közel ötven százalékos magyarázó erővel). A kutatások kiinduló modellje esetében arra számítottunk, hogy az életminőség érték az életkor előrehaladtával egy ideig növekszik, majd az idősebb korban csökken. Ennek oka lenne a fiatal kor bizakodása, pozitív hangulata, és jó egészségi állapota; az életközép anyagi emelkedése javítaná az indexet; az öregedést pedig az index csökkenése jelezheti. Ezzel szemben a mutató átlagos értéke a kor előrehaladtával folyamatosan csökken. A teljes értelmezéshez még további vizsgálatokra és elemzésekre van szükség.

A generációs vizsgálatok az elvárt eredményeket mutatták. A vizsgált területek: munkahely; jövedelem és fizetés; egészségi állapot; visszatérő betegségek. Látható, hogy a nyugdíjas kor eljövetelével általában a gazdasági aktivitás csökken, az egészségi állapot romlik. A visszatérő betegségek esetén már jelzés értékű az eggyel korábbi generációknál növekvő arány. Szintén elgondolkodtató, hogy azokon a területeken is beszűkülés figyelhető meg, amelyek egyénileg is befolyásolhatók. A barátok átlagos számának csökkenése idős korra szembevetű – a családi kapcsolatok viszont erősödést mutatnak (ezt nem érintette részletesen tanulmányunk). Újra megfogalmazhatók azok a már mások által is sokszor hangoztatott gondolatok, hogy mindezekről (például a külső kapcsolatok beszűkülése) az egyén is tehet. Ennek kapcsán a napjainkban erősödő, a középfokú oktatásban kötelezővé tett önkéntes munka egy jó „iránya” lehet a fiatalok idősebb generációkkal való kapcsolattartásának fokozása, bővítése.

További kutatási kérdések is megfogalmazhatók a vizsgálatok eredményeként:

1. Magyarország esetén is érvényesnek tekinthető a „nyugati civilizációkra” vázolt generációs beosztás? Jelen vizsgálatokból leszűrhető az a tény, hogy az FT index nem alkalmas ennek kérdésnek az eldöntésére, hiszen az életkor növekedésével közel lineárisan csökken az index értéke. Amennyiben más generációs korcsoportok kerülnek kialakításra, a mért indexközepek várhatóan szintén szignifikáns eltérést fognak mutatni.

2. A generációs besorolás alapja a Nyugat-Európában és az Egyesült Államokban tapasztalt társadalmi jelenségeken nyugszik. Milyen paraméterekre alapozva lehetne meghúzni a generációs határokat hazánk és a környező országok esetén? Múltbeli politikai és társadalmi események (például az 1956-os forradalom, az 1989/90-es rendszerváltás), nagy hatással bíró törvények és rendeletek (Ratkó korszak, napjaink népesedési politikája) vajon mérhető nyomot hagytak/hagynak a generációk elkülönülésén (ami a besorolás alapja lehet)?
3. Az életkor és az FT index lineáris viszonyai alkalmasabbak egy általánosabb modell kialakítására. A három év felméréseiből kialakított modell a következő felmérés adataival ellenőrizhető. Érdekes lenne azt is megvizsgálni, hogy vajon hasonló életminőség kép alakul ki más típusú települések esetén is?

Irodalomjegyzék

1. G. Codrington (2008): Detailed Introduction to Generational Theory. Tomorrowtoday, 2008.09.
http://www.tomorrowtoday.uk.com/articles/article001_intro_gens.htm
2. Fábián G., Takács P. (2011): A válság és az egyenlőtlenségek alakulása - egy lokális példa. In: Bódi Ferenc, Fábián Gergely (szerk.). Helyi szociális ellátórendszer Magyarországon. 397 p. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2011. pp. 157-179.
3. Fábián G., Takács P. (2012a): A jövedelmi egyenlőtlenségek változásai és a szegénység. In: Fábián Gergely, Patyán László, Huszti Éva (szerk.) Életminőség Nyíregyházán. 196 p. Nyíregyháza: Debreceni Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2012. pp. 33-49.
4. G. Fábián, P. Takács (2012b): Recession and Inequalities - local findings. In: Bódi Ferenc, Fábián Gergely, Lawson R. Thomas. Local Organization of Social Services in Hungary: Crises, Reactions, Changes. 476 p. Bremen: Europäischer Hochschulverlag GmbH, 2012. pp. 179-206. (Studies in comparative social pedagogies and international social work and social policy; 22.)
5. Fábián G., Patyán L., Huszti É. (szerk.) (2012): Életminőség Nyíregyházán, 2008-2010. DE OEC EK, Nyíregyháza.
6. S. Forward, (2003): State of the art report on Life Quality assessment in the field of transport and mobility. Ch1. Quality of Life – a historical

- perspective. Public report from WP1; Swedish National Road and Transport Research Institute Linköping – Sweden.
7. http://www.factum.at/asi/download/ASI_D21_final.pdf
8. H. Jaeger (1977): Generations in History: Reflections on a Controversy. Translation of "Generationen in der Geschichte: Überlegungen zu einer umstrittenen Konzeption," originally published in *Geschichte und Gesellschaft* 3, 429-452. p 275."
9. <http://www.history.ucsb.edu/faculty/marcuse/classes/201/articles/85JaegerGenInHistHISTTHEO.pdf>
10. Jávorné Erdei R., Takács P., Fábián G., Füzesi Zs. (2014): A hátrányos helyzetű lakosság életminőségének vizsgálata Nyíregyházán az FT életminőség index segítségével. *Nép-egészségügy* 92:(2) pp. 117-118. Nép-egészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének VIII. Konferenciája. Nyíregyháza, Magyarország: 2014.08.27 -2014.08.29.
11. Jávorné Erdei R., Takács P., Fábián G. (2014): Relation of health condition and quality of life. In: Papp Katalin, Ozsváthné Karap Zsuzsanna (szerk.). „The present and the future of nursing and midwifery” – VII. International Symposium. Abstract book, University of Debrecen, Faculty of Health, Nyíregyháza, Hungary, 2014.09.02-2014.09.03., p. 27. ISBN: 978-963-473-729-2
12. R. Jávorné Erdei, A. Gyulai, A. Rusinné Fedor, P. Takács (2014): Quality of life and community activities. *Euroregional Journal of Socio-Economic Analysis* 2:(1) pp. 39-45.
13. Kárpáti J. (2014): Az életminőségről népszerű formában. *Statisztikai Szemle*, 98. évf. 2. sz. 139-158. o.
14. Pilcher, J. (1994): Mannheim's Sociology of Generations: An undervalued legacy. *British Journal of Sociology* 45 (3): 481–495.
15. T. Rahman, R. C. Mittelhammer, P. Wandschneider (2005): Measuring the Quality of Life across Countries: A Sensitivity Analysis of Well-being Indices," Working Paper Series RP2005/06, World Institute for Development Economic Research (UNU-WIDER).
16. <https://ideas.repec.org/p/unu/wpaper/rp2005-06.html>
17. T. Rahman, R. C. Mittelhammer, P. R. Wandschneider (2011): Measuring quality of life across countries: A multiple indicators and multiple causes approach, *The Journal of Socio-Economics*, Volume 40, Issue 1, February 2011, Pages 43-52, ISSN 1053-5357.
18. <http://dx.doi.org/10.1016/j.socec.2010.06.002>
19. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1053535710000752>
20. J. E. Stiglitz, A. Sen, J. P. Fitoussi (2009): Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress.
21. http://www.stiglitz-sen-fitoussi.fr/documents/rapport_anglais.pdf

22. Takács P. - Fábián G. (2012): Egy lokális életminőség index kialakításának lépései. In: Fábián Gergely, Patyán László, Huszti Éva (szerk.) Életminőség Nyíregyházán. 196 p. Nyíregyháza: Debreceni Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2012. pp. 49-69.
23. Tari A. (2010): Y generáció. Jaffa Kiadó, Budapest.
24. http1. Generatons – Wikipedia:
<http://en.wikipedia.org/wiki/Generations>; Li.: 2014.01.10.
25. http2. W. J. Schroer: Generations X,Y, Z and the Others;
26. <http://www.socialmarketing.org/newsletter/features/generation1.htm>;
Li.: 2014.01.10.
27. http3. M. Prensky: Digitális bennszülöttek, digitális bevándorlók. Fordítás http://goliat.eik.bme.hu/~emese/gtk-mo/didaktika/digital_kids.pdf; Li.: 2014.01.10.
Eredeti: Marc Prensky: Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon; MCB Uni-versity Press, Vol. 9 No. 5, October 2001.

Melléklet

Az FT index kialakítása során bevont kérdések és csoportosításuk

2008 változó neve	2010 változó neve	2012 változó neve	Kérdés	Csoport
társ1	társ2	tka1	Hány barátja van Önnek? 0 - nincs barátja; 98 - nincs válasz; 99 - nem tudja	F1
társ13	társ8	tka6.1	Milyen gyakran találkozik barátaival? 1 - mindennap; 2 - 1-2 alkalommal hetente; 3 - 1-2 - alkalommal havonta; 4 - ritkábban, mint havonta; 5 – soha; 99 - nincs válasz	F1
társ13h2	társ8h2	tka6.2	Milyen gyakran találkozik rokonaival? 1 - mindennap; 2 - 1-2 alkalommal hetente; 3 - 1-2 - alkalommal havonta; 4 - ritkábban, mint havonta; 5 – soha; 99 - nincs válasz	F1
egál1	egál1	eál1	Hogyan jellemezné egészségi állapotát? 1 - nagyon jó; 2 - jó; 3 – elfogadható; 4	F2

			– rossz; 5 - nagyon rossz; 99 - nincs válasz	
gazd1	gazd1	gak1	Dolgozik-e ön jelenleg? 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F3
gazd25	gazd25	gak24	Mi jellemzi az ön fizetését? 1 - teljesen elégedetlen; 2 – elégedetlen; 3 - közepesen elégedett; 4 – elégedett; 5 - teljesen elégedett; 99 - nincs válasz	F3
ház26	ház24	hvk8	Mit mondana havi jövedelmére? 1 - csak nagy nehézségek árán jövünk ki belőle; 2 - nehézségek árán jövünk ki belőle; 3 - némi nehézség árán jövünk ki belőle; 4 - kijövünk belőle; 5 - viszonylag könnyen kijövünk belőle; 6 - nagyon jól kijövünk belőle; 99 - nincs válasz	F4
ház19h3	ház15h6	hvk6.6	hangos, zavaró környezet 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F5
ház19h4	ház15h3	hvk6.3	sötét a környék, kevés a fény 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F5
ház19h8	ház15h4	hvk6.4	légszennyezés, vagy egyéb környezeti probléma 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F5
ház19h9	ház15h8	hvk6.8	vandalizmus, bűnözés a lakóköznyezetben 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F5
társ12	társ7	tka5	Milyen gyakran beszélget a szomszédjaival? 1 – mindennap; 2 - 1-2 alkalommal hetente; 3 - 1-2 alkalommal havonta; 4 - ritkábban, mint havonta; 5 – soha; 99 - nincs válasz	F5
társ28h3	társ23h3	tka9	Milyen gyakran találkozik barátaival presszóban, sörözőben, nyilvános helyen? 1 – hetente; 2 – havonta; 3 - évente néhányszor; 4 - évente egyszer-kétszer; 5 - ennél ritkábban, szinte soha; 99 - nincs válasz	F5

társ11	társ6	tka4.1	Tagja-e sportklubnak? 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F6
társ11h2	társ6h2	tka4.2	Tagja-e helyi, szomszédsági csoportnak? 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F6
társ11h3	társ6h3	tka4.3	Tagja-e művészeti csoportnak? 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F6
társ11h4	társ6h4	tka4.4	Tagja-e vallási közösségnek? 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F6
társ11h5	társ6h5	tka4.5	Tagja-e hobby vagy szabadidős klubnak? 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F6
szocp1	szocp1	tre1.1	(Kire számíthat?) Családtag 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F7
szocp1h2	szocp1h2	tre1.2	(Kire számíthat?) Barátok 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F7
szocp1h3	szocp1h3	tre1.3	(Kire számíthat?) Ismerősök 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F7
szocp1h4	szocp1h4	tre1.4	(Kire számíthat?) Hivatal 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F7
szocp1h5	szocp1h5	tre1.5	(Kire számíthat?) Szociális szolgáltató 1 – igen; 2 – nem; 99 - nincs válasz	F7

F1 - Családi, baráti viszonyok

F2 - Egészségi állapot

F3 - Munka és aktivitás

F4 - Anyagi jólét

F5 - Környezet minősége

F6 - Lokális közösség

F7 - Személyes biztonság

			társ1 lh4 tagje-e vallási közösségnek		Total
			1.00 nem	2.00 igen	
generáció	1.00	fő	283	59	342
		%-os arány kor-csoporton belül	82.7%	17.3%	100.0%
	2.00	fő	612	64	676
		%-os arány kor-csoporton belül	90.5%	9.5%	100.0%
	3.00	fő	444	46	490
		%-os arány kor-csoporton belül	90.6%	9.4%	100.0%
	4.00	fő	222	14	236
		%-os arány kor-csoporton belül	94.1%	5.9%	100.0%
Összesen		Count	1561	183	1744
		% within kor csop	89.5%	10.5%	100.0%

Khi-négyzet próba $p=0,000$

1. táblázat. 2008 – vallásosság és generációk kereszttábla.

			társ6h4 tagje-e vallási közösségnek		Total
			1.00 nem	2.00 igen	
generáció	1.00	fő	129	33	162
		%-os arány kor-csoporton belül	79.6%	20.4%	100.0%
	2.00	fő	345	32	377
		%-os arány kor-csoporton belül	91.5%	8.5%	100.0%
	3.00	fő	266	33	299
		%-os arány kor-csoporton belül	89.0%	11.0%	100.0%
	4.00	fő	109	17	126
		%-os arány kor-csoporton belül	86.5%	13.5%	100.0%
Összesen		fő	849	115	964
		%-os arány kor-csoporton belül	88.1%	11.9%	100.0%

Khi-négyzet próba $p=0,000$

2. táblázat. 2010 – vallásosság és generációk kereszttábla.

kor_csop * tka4.4 tagje-e vallási közösségnek Crosstabulation					
			társóh4 tagje-e vallási közösségnek		Total
			1.00 nem	2.00 igen	
generáció	1.00	fő	137	25	162
		%-os arány kor-csoporton belül	84.6%	15.4%	100.0%
	2.00	fő	356	82	438
		%-os arány kor-csoporton belül	81.3%	18.7%	100.0%
	3.00	fő	279	49	328
		%-os arány kor-csoporton belül	85.1%	14.9%	100.0%
	4.00	fő	163	8	171
		%-os arány kor-csoporton belül	95.3%	4.7%	100.0%
Összesen		fő	935	164	1099
		%-os arány kor-csoporton belül	85.1%	14.9%	100.0%

Khi-négyzet próba $p=0,000$

3. táblázat. 2012 – vallásosság és generációk keresztábra.

Takács Péter: főiskolai docens

Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 2-4.

Fábián Gergely: főiskolai tanár

Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 2-4.